

Pradžia>Šeimos teisė ir paveldėjimas>Šeimos išlaikymas

Civilinės teisenos srityje nebaigtos procedūros ir procesai, pradėti iki pereinamojo laikotarpio pabaigos, bus tęsiami pagal ES teisę. Remiantis abipusiu susitarimu su Jungtine Karalyste, atitinkama su Jungtine Karalyste susijusi informacija E. teisingumo portale bus saugoma iki 2024 m. pabaigos.

Šeimos išlaikymas

Škotija

1 Ką praktikoje reiškia sąvokos „išlaikymas“ ir „išlaikymo pareiga“? Kokie asmenys turi mokėti išlaikymo išmoką kitam asmeniui?

Škotijoje šiuo metu galioja dvi išlaikymo nustatymo sistemos: paprastai pirmenybė teikiama 1991 m. Vaiko išlaikymo įstatymui, o ne 1985 m. Škotijos šeimos teisės įstatymui, be to, pirmuoju įstatymu vaiko išlaikymas perkeltas iš privatinės teisės srities ir teismų jurisdikcijos į viešąją sritį. Tačiau Vaiko išlaikymo įstatymas paprastai taikomas tik tais atvejais, kai globėjo, atskirai gyvenančio vieno iš tėvų ir vaiko įprastinė gyvenamoji vieta yra JK. Tais atvejais, kai 1991 m. įstatymas netaikomas, veikia senesnė 1985 m. Škotijos šeimos teisės įstatyme nustatyta sistema. Pagal 1991 m. Vaiko išlaikymo įstatymą tik reikalavimus atitinkantis vaikas (vaikas, kurio bent vienas iš tėvų gyvena atskirai) gali gauti išmoką pagal Vaikų išlaikymo tarnybos („Child Maintenance Service“, CMS) priimtą sprendimą dėl išlaikymo. Pagal 1985 m. Škotijos šeimos teisės įstatymą pareigą mokėti išlaikymą turi:

vyras savo sutuoktinei (-iui);

žmona savo sutuoktiniui (-ei);

tėvas arba motina savo vaikui;

asmuo vaikui (išskyrus vaiką, kuris vietos arba kitos valdžios institucijos arba savanorių organizacijos sprendimu gyvena kartu su tokiu asmeniu), kurį toks asmuo priėmė kaip savo šeimos vaiką.

Buvusiam civiliniam partneriui taip pat gali būti nustatyta prievolė mokėti išlaikymą jo buvusiam civiliniam partneriui

2 Iki kokio amžiaus vaikas gali gauti išlaikymą? Ar skiriasi nuostatos dėl nepilnamečių ir suaugusiųjų išlaikymo?

Pagal 1991 m. Vaiko išlaikymo įstatymą vaikas turi būti:

nesulaukęs 16 metų arba

nesulaukęs 19 metų ir mokytis pagal nuolatinės studijų formos programą, kuria nesuteikiamas aukštesnysis išsilavinimas, arba

nesulaukęs 18 metų ir galintis dirbti arba dalyvauti jaunimo mokymo kursuose, kol vienas iš tėvų vis dar prašo išlaikyti tokį vaiką.

Pagal 1985 m. Škotijos šeimos teisės įstatymą vaikas apibrėžiamas kaip:

asmuo, nesulaukęs 18 metų arba

vyrėsnis nei 18 metų, bet ne vyrėsnis nei 25 metų asmuo, kuris „pagrįstai ir tinkamai lanko kursus švietimo įstaigoje arba prekybos, verslo arba profesinėje mokykloje“.

3 Ar tam, kad asmeniui būtų skirtas išlaikymas, jis turi kreiptis į kompetentingą valdžios instituciją ar teismą? Kokius svarbiausius dalykus reikėtų žinoti apie šią procedūrą?

Jeigu abu tėvai yra Škotijoje arba kitoje Jungtinės Karalystės dalyje, prašymas teikiamas Vaikų išlaikymo tarnybai. Jeigu vienas iš tėvų gyvena ne Škotijoje, kitas iš tėvų gali kreiptis į savo gyvenamosios vietos vyriausiojo teisėjo teismą prašydamas priimti nutartį dėl išlaikymo, tačiau tokiu atveju pareiškėjui šiuo klausimu reikia gauti teisinę konsultaciją.

4 Ar prašymą galima pateikti giminaičio (jei taip, koks glaudus turi būti giminystės ryšys) arba vaiko vardu?

Prašymas dėl vaiko išlaikymo gali būti teikiamas vieno iš tėvų ar kito už vaiką atsakingo asmens vardu, jeigu pareiškėjui suteiktas leidimas arba įgaliojimas tai atlikti. Vaikas negali pats kreiptis dėl išlaikymo, nebent jam yra suėję 12 m. ir jis gyvena Škotijoje.

5 Jei asmuo ketina pareikšti ieškinį, kaip jam sužinoti, kuris teismas yra kompetentingas?

Jurisdikciją paprastai turi vaiko gyvenamosios vietos vyriausiojo teisėjo teismas. Išsamią informaciją apie Škotijos teismus galima rasti

[Škotijos teismų ir specialiosios jurisdikcijos teismų tarnybos svetainėje](#).

6 Ar ieškovas, pareiškdamas ieškinį teisme, turi veikti per tarpininką (pvz., advokatą, centrinę ar vietos instituciją ir pan.)? Jeigu ne, kokios yra procedūros?

Taip, dėl teisinės konsultacijos turėtumėte kreiptis į šeimos teisės srities teisininką.

7 Ar už ieškinių pareiškimą teisme mokami mokesčiai? Jei taip, kokio maždaug dydžio? Jeigu ieškovo finansiniai ištekliai nepakankami, ar jis gali gauti teisinę pagalbą bylinėjimosi išlaidoms padengti?

Reikia sumokėti žyminius ir teisinius mokesčius, tačiau galima pateikti teisinės pagalbos prašymą [Škotijos teisinės pagalbos valdybai](#).

8 Kokių rūšių išlaikymą teismas dažniausiai priteisia? Kaip apskaičiuojama išlaikymo suma? Ar pasikeitus materialinei ar šeiminei padėčiai teismo sprendimas gali būti peržiūrėtas? Jei taip, kokia tvarka tai daroma (pvz., pagal automatinio indeksavimo sistemą)?

Teismai gali priimti nutartis dėl vaiko ar sutuoktinio išlaikymo. Nutartyje nurodyta išlaikymo suma nustatoma atsižvelgiant į įvairius veiksnius, visų pirma į išlaikymą mokančio asmens pajamas. Kiekviena šalis gali pateikti prašymą teismui pakeisti nutartį dėl išlaikymo. Paprastai reikalavimai dėl išlaikymo netenkinami atgaline data nuo prašymo pateikimo dienos, nors vyriausiasis teisėjas gali nuspręsti tai padaryti.

9 Kaip ir kam mokamas išlaikymas?

Vaiko išlaikymo išmoka paprastai mokama vienam iš tėvų, su kuriuo gyvena vaikas.

10 Jei atitinkamas asmuo (skolininkas) nemoka geranoriškai, kokiomis priemonėmis galima priversti jį mokėti?

Škotijoje galima pasinaudoti įvairiomis vykdymo priemonėmis. Tai yra:

pajamų areštas;

banko sąskaitose arba kitur esančių lėšų areštas;

teisių į žemę ir pastatus suvaržymas.

Vykdymo veiksmų paprastai imasi vyriausiojo teismo pareigūnai, kurie yra nepriklausomi teismo pareigūnai.

11 Trumpai aprašykite priverstinio išieškojimo apribojimus, visų pirma skolininkų apsaugos nuostatas ir jūsų šalies vykdymo užtikrinimo sistemoje taikomus kitus apribojimus ar senaties terminus.

Vykdymo procedūros Škotijoje reglamentuojamos [1987 m. Škotijos skolininkų įstatymu](#). Įstatyme nustatytos pagal įstatymą atliekamos vykdyimo procedūros ir su skolininko apsauga susijusios priemonės. Pavyzdžiui, įstatymu ribojama suma, kurią darbdavys gali atskaityti iš skolininko darbo užmokesčio.

Škotijoje išlaikymo išieškojimui netaikomi jokie senaties terminai. Bet kokia mokėtina skola gali būti išieškota tol, kol skolininkas yra Škotijoje arba šioje šalyje turi turto, kurį galima areštuoti. Tačiau jeigu Škotijos teismas, spręsdamas su išlaikymo prievole susijusį klausimą, turi taikyti kitos šalies įstatymą, teismas taiko tos šalies įstatyme nustatytas atitinkamas taisykles.

12 Ar yra organizacija ar valdžios institucija, galinti padėti išieškoti išlaikymą?

Vaikų išlaikymo tarnyba (kai abu tėvai gyvena JK). Škotijos centrinė institucija (kaip vienas iš tėvų gyvena užsienyje). Išsami informacija apie Škotijos centrinę instituciją pateikiama toliau.

13 Ar organizacijos (valstybės ar privačios) gali anksčiau sumokėti visą ar dalį išlaikymo už skolininką?

Ne.

14 Jeigu ieškovas yra šioje valstybėje narėje, o skolininko gyvenamoji vieta – kitoje šalyje:

14.1 Ar kuri nors šios šalies valdžios institucija ar privati organizacija gali suteikti ieškovui pagalbą?

Turėtumėte susisiekti su Škotijos centrine institucija.

14.2 Jei taip, kaip su šia valdžios institucija ar privačia organizacija susisiekti?

Scottish Government Justice Directorate

Central Authority and International Law Team

St Andrew's House (GW15)

Regent Road

Edinburgh EH1 3DG

Škotija

Tel.: 00 44 131 244 3570

00 44 131 244 4829

00 44 131 244 2417

Faks. 00 44 131 244 4848

15 Jeigu skolininkas yra šioje valstybėje narėje, o ieškovas – kitoje:

15.1 Ar kuri nors šios šalies valdžios institucija ar privati organizacija gali suteikti ieškovui pagalbą?

Turėtumėte susisiekti su atitinkamos valstybės narės centrine institucija. Su kiekviena institucija galima susisiekti tiesiogiai.

15.2 Jei taip, kaip su šia valdžios institucija ar privačia organizacija susisiekti ir kokią paramą galima gauti?

Žr. pirmiau.

16 Ar šioje valstybėje narėje taikomas 2007 m. Hagos protokolas?

Ne.

17 Jei 2007 m. Hagos protokolas šioje valstybėje narėje netaikomas, kaip, vadovaujantis joje taikomomis tarptautinės privatinės teisės nuostatomis, nustatoma ieškiniui dėl išlaikymo taikytina teisė? Kokios tai tarptautinės privatinės teisės nuostatos?

Išlaikymo reglamentui taikomas 1985 m. Škotijos šeimos teisės įstatymas. Susijusios tarptautinės privatinės teisės taisyklės nustatytos iš dalies pakeistose [1997 m. Vaiko priežiūros ir išlaikymo taisyklėse](#).

18 Kaip, vadovaujantis Išlaikymo reglamento V skyriaus struktūra, reglamentuojama teisė kreiptis į teismą dėl tarpvalstybinės bylos ES mastu?

Pagal reglamento 56 straipsnį prašymą pateikusiems kreditoriams automatiškai skiriama teisinė pagalba, išskyrus atvejus, kai manoma, kad prašymas yra akivaizdžiai nepagrįstas.

19 Kokiomis priemonėmis šioje valstybėje narėje užtikrinama, kad būtų vykdoma Išlaikymo reglamento 51 straipsnyje nurodyta veikla?

Siekiant užtikrinti pagalbos teikimą pagal 51 straipsnį, buvo imtasi papildomų veiksmų. Šiais veiksmais buvo keičiami teisės aktai, teismų reglamentai ir teisinės pagalbos nuostatos.

Šis tinklalapis priklauso portalui [Jūsų Europa](#).

Laukiame jūsų [atsiliepimų](#) apie tai, kiek naudinga pateikta informacija.

Your
Europe

This webpage is part of an EU quality network

Paskutinis naujinimas: 05/08/2021

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teismo tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teismas, nei Europos Komisija nepriima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.